

Abonnementsprijzen

Binnenland	Buitenland
1 jaar 150.— fr.	216.— 324.— fr.
6 maand 76.— fr.	108.— 162.— fr.
3 maand 40.— fr.	54.— 81.— fr.

Voor Frankrijk en het Groot-Hertogdom Luxemburg: speciaal tarief

POSTCHECK « HET LICHT » 567.33

VOORUIT

50 CENTIMES

ORGAAN DER BELGISCHE WERKLIEDENPARTIJ

N. 11, 55 jaar

Donderdag 12 Jan. 1939 / Uitg. ** Verschijnt dagelijks / St-Pietersnieuwstr. Gent. Tel. 157.40 (4 lijnen)

OP BLZ. 8:

DE TEXTIELARBEIDER

- De 14-daagse uitgave van de Textielarbeiderscentrale van België.
- BELANGWEKKENDE BIJDRAGEN VOOR ELKEEN

Dogmatiek en marxisme

Over een ruime betekenissen van het marxisme en de verstarring die voor- en tegenstanders in dit laatste meenen te moeten zoeken

door Oscar De Swaef

Wij hebben reeds gewezen op de neiging, die in zekere kringen van de arbeidersbeweging bestaat, om bij elke gelegenheid marxistische formules en slagwoorden op te slepen. Alhoewel het marxistische dogmatisme in ons land minder verspreid is dan het, bijvoorbeeld, in Duitsland was, hebben wij in onze jeugd kameraden ontmoet die zich niet durfden uitspreken over een bepaald probleem, dat tijdens een discussie oprees, zonder voorafgaandelijk in het « kommunistisch manifest » of bij de vulgarisatie van Marx geschriften te hebben nagekeken hoe zij moesten denken, om in de goede lijn te blijven.

Indien zij de denkwijze van Marx zouden hebben toegepast op de feiten, waarvan zij de getuigen waren, zouden zij soms tot besluiten zijn gekomen, die afwijken van de zoogenaamde « voorspellingen ». En zij zouden daarom nog niet hebben opgehouden marxisten te zijn. Integendeel, waarschijnlijk zou Marx, als hij in onze tijd had geleefd, tot dezelfde niet-orthodoxe besluiten zijn gekomen, bij het aanwenden van de denkwijze die hem steeds heeft geleid bij zijn wetenschappelijke arbeid.

Republikeinse versterkingen op weg naar het Catalaansche front.

ER WORDT VERWOED GEVOCHTEN IN EXTREMADURA waar de republikeinen terreinwinst en krijgsgevangenen maken

Op het Catalaansche front loopen de Franco-aanvallen te pletter op de republikeinse linies

COMMUNIQUE VAN HET MINISTERIE VAN LANDSVERDEDIGING

Extremadurafront. — De vijand, sterkt door troepen van andere fronten teruggetrokken, heeft getracht een tegenaanval te doen op de stellingen van de Sierra Trapera en van Torrepalacio. Hij werd volledig teruggeslagen. Onze soldaten braken den tegenstand van de invasiekrachten, en veroverden de hoogten van de Mano de Hierro. Er wordt nog verwoed gevochten ten westen van Penon de

Penarroya en in de Sierra del Torozo en Mesagaria. In de omgeving van Montorio werden 60 soldaten en meerdere officieren gevangen genomen. Het aan tal ontsnapten, die gebruik makende van de verwarring die in het veldkamp heerscht, naar de Spaansche rangen overloopt, is zeer hoog.

Catalaans front. — In de zone van Artesa de Segre, waar de krachten in dienst der invallers, gisteren grote verliezen hebben ondergaan, werden na vruchteloze aanvallen op onze stellingen en het verlies van vijf tanks die voor onze linies vernietigd werden, als ook een Vickers tank, die in volkomen goeden staat door de Spaansche soldaten werd buitgemaakt, vandaag weer volledig teruggeslagen. Zij oopen zich niet tegenstaande de alles gevende aanvallen — te pletter tegen de Spaansche linies.

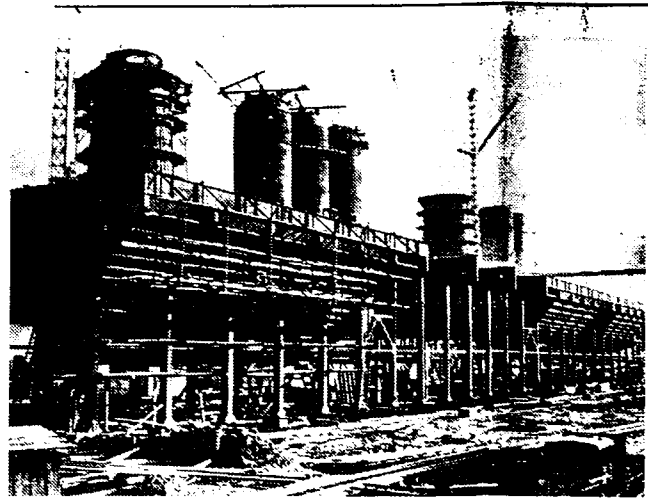
In den zuidelijken sektor, waar de Italiaansche divisie « Littorio » de aanvallende partij is, werd gansch den dag met groote hevigheid gevochten. De overweldigers boekten lichte vooruitgang in de zons van La Figuera, Espuga de Francoli en Cabaces. In dezen sektor hebben onze strijders bij een tegenaanval de helling 1051 overovert, waarbij gevangenen en vele machiegeweren werden buitgemaakt.

Elf doden en 28 gewonden bij verkiezingsveldtocht in Columbia

Te Gacheta (Columbia) heeft de verkiezingsveldtocht aanleiding gegeven tot bloedige incidenten. Een stoet van tienduizend conservatieven werd onder vuur genomen door de politie, die ondanks de bevelen van hoogerhand, partij koos voor de linkschen.

De regering heeft krachtadige maatregelen getroffen, want men vreesd dat de conservatieven zullen pogingen weeten te maken om dien aanval.

OP HET EUROPEESCHE SCHAAKBORD

IN DIENST VAN DE DUITSCHE POLITIEK

Hierbij een opname van de reusachtige Goering-bedrijven, te Sleekensdadt-Hallendorf (Duitsland) dat het grootste ijzer- en staalcentrum van de wereld worden zal. Voorjaar een vleend rekord voor het land waar kanonnen en schroot den voorrang krijgen op de biter.

WAT ZAL HITLER DOEN?

Indien het tot een konflikt komt tusschen Frankrijk en Italië

Naar uit Rome wordt gemeld, heeft Hitler Mussolini bericht, dat in geval van een gewapend geschil tusschen Frankrijk en Italië, Duitsland een houding van « welwillende en gewaagde onzijdigheid » zou aannemen, zolang geen andere mogendheid tegen Italië stelling neemt.

Indien Engeland zich aan de zijde van Frankrijk schaart zou Duitsland zijn gansche strijdmacht in de schaal werpen.

Dit zou ook het geval zijn, indien Italië op het punt stond de nederlaag te lijden: Hitler kan zijn bondgenoot niet laten ten onder gaan; dan zou hij immers alleen komen te staan tegenover de Westersche democratiën, gesteund door de Verenigde Staten.

Anderzijds zou Hitler Mussolini hebben aangeraden zeer gematigd te zijn met zijn eischen tegenover Frankrijk. Hitler zelf meent niet, dat de Fransch-Italiaan che spanning tot een uitbarsting zal leiden.

De hangende kwesties moeten door onderhandelingen kunnen opgelost worden.

DE STAAT KOOPT EEN HISTORISCHE POORT TE BRUGGE

De Staat komt te Brugge een zeer bekende en historische poort te koop, die gelegen is langs de lange rel en die gedurende de middeleeuwen genoemd werd Wouckkersteede en nu Stede en naar in 1266 de Berg van Barmhartigheid werd ingericht. De oorsprong van deze poort ligt echter nog veel verder. Reeds in 1228 werd ze opgetrokken door de bankiers, genaamd De Lombarden of Cahoren door een zuitere heijdadige instelling De Berg van Barmhartigheid, dank zij de bemoeiingen van een Bruggeling Gillis van de Weghe. Te Brugge werd deze poort langen tijd gewend Grootte Cauewerchine (verbastering van Caehorsyn). De poort was altijd met beeldhouwwerk versierd, doch onderging grondige veranderingen in de jaren 1629 en 1757. Na de Fransch-omwenteling werden de Berg van Barmhartigheid versmolten met den Berg van Liefdadigheid, die werkte volgens het systeem van Wenceslas Goebberger. De Staat zal deze oude geschiedkundige poort onaangetast laten, maar zal de aanpalende gebouwen

tot op den grond sloopen om de diensten van het kadaster uit te breiden.

Bewogen jacht op autodieven in de streek van Seine et Oise

EEN DOODE

Drie bandieten reden 's nachts met een auto de streek der Seine-et-Oise af, stalen twee auto's en roofden 2000 frank van een automobilist, die zijn wagen langs de baan aan het herstellen was.

Achternaagde door de politie, slaagden de bandieten er toch in dwars doorheen te rijden en te ontkomen.

's Ochtends werd hun auto verlaten teruggevonden in het woud van Saint Germain. In den wagen lag het lijk van een man, die door revolvergeschot was gedood. Men weet nog niet of het hier een der schurken betreft, die bij de achtervolging door de politie werd geschten, ofwel, of men te doen heeft met een nieuw slachtoffer der gangsters, die ijverig worden opgespoord.

CHAMBERLAIN EN HALIFAX IN ITALIE

Zij zouden Mussolini aanraden :

DE VOORAFGAANDE BESPREKINGEN TE PARIJS

Volgens het Havas-agentschap, hebben Chamberlain en Halifax met Daladier en Bonnet te Parijs, verschillende punten betreffende het Middellandsche zeevaarststuk besproken.

Het lijkt geen twijfel, dat te Rome, de Italianen zelf de Fransch-Italiaansche verhoudingen te berde zullen brengen.

Aldus zullen de Italiaansche eischers voor de eerste maal op het diplomatieke plan worden geteld. Zijnerzijds zal Chamberlain, na de ontmoeting te Parijs — aldus vervolgt het Havas-communique — het Fransch standpunt met volle kennis van zaken kunnen toelichten. — Dat moeten we nog afwachten. Red.

De Franschse regering kan zich tot geen enkele onderhandeling leenen, die aanknoopt wordt met de openlijke of verkapte bedoeling, inzake de hoofdzakelijke kwesties, toegevingen af te dwingen, welke de onschendbaarheid van het grondgebied of de soevereiniteit van Frankrijk in het gedrang zouden brengen.

Indien Italië inderdaad, zooals Frankrijk zelf, een verbetering in de Fransch-Italiaansche betrekkingen wenscht, zal het zich op een ander terrein moeten stellen. Een gunstiger atmosfeer zal moeten geschapen worden.

WAT ZULLEN CHAMBERLAIN-HALIFAX ANTWOORDEN?

Wat zal de houding zijn van de Britsche ministers, indien Mussolini hun zienswijze vraagt inzake de Fransch-Italiaansche verhoudingen en Spanje?

Als het waar is, wat uit Londen via Parijs door Reuter wordt gemeld, zullen zij volgend standpunt innemen:

1. Om den toestand in de Middellandsche zee te ontspannen, volledige terugtrekking der Italiaansche troepen uit Spanje.

2. Voor betere verhoudingen tot Frankrijk, zich rechtstreeks tot de Franschse regering wenden en een einde stellen aan de heetse-kampagne der Italiaansche pers.

3. Het is b. v. b. mogelijk te vragen dat Djiboeti een vrijhaven zou worden.

DE BRITSCHES MINISTERS TE GENUA

De trein, waarin Chamberlain en Halifax hebben plaats genomen, hield woensdagochtend gedurende een half uur stil in het station te Turijn, maar de Britsche staatslieden hebben zich niet vertoond. Journalisten en fotografen werden door de politie op afstand gehouden.

(Zie vervolg blz. 5)

- 1) AL DE ITALIAANSCHES TROEPEN UIT SPANJE TERUG TE TREKKEN;
- 2) ZICH RECHTSTREEKS TOT FRANKRIJK TE RICHTEN EN DE ANTI-FRANSCHES PERSKAMPAGNE TE DOEN OPHOUDEN;
- 3) TE VRAGEN DAT DJIBOETI EEN VRIJHAVEN ZOU WORDEN.

DE BRITSCHES MINISTERS TE PARIJS

Zooals we meldden hielden de Engelsche ministers, op hun reis naar Rome, een kort ophoud te Parijs, waar zij besprekingen voerden op de Quai d'Orsay. Van links naar rechts: Georges Bonnet, Franschse minister van Buitenlandse Zaken, Chamberlain, Daladier en Lord Halifax, Engelsche minister van Buitenlandse Zaken.

DE POLITIEKE TOESTAND

Het bureau van de B.W.P. dekt de politiek van Spaak in zake de kwestie van Burgos

VANDAAG VERGADERT DE ALGEMEENE RAAD DER B. W. P.

De groote politieke gebeurtenis van gisteren was de vergadering van het bureau der B. W. P. Te 14 u. 30 begonnen eindege de bespreking eerst kort voor 8 u.

Spaak had vooral de uiteenzetting gegeven over de kwestie van Burgos in den aard van wat hij voor de parlementaire commissie heeft verklaard.

Betreffende de niet-inmenging verklaarde hij eens te meer dat de regering de zaak opnieuw moet onderzoeken. Het bureau raadpleegde vooraf verscheidene kameraden en n.l. Anseele, De Brouckere, Fischer, Huysmans, Rolin, Van Belle, Vinck, Vos en v.d. Pauls van het nationaal syndicaat en De Witte van het transportsyndicaat.

Uit de verklaringen die sommige van deze kameraden aan de pers aflegden, bleek dat over het algemeen de uitgebrachte meeningen gunstig waren voor de politiek door Spaak gevolgd.

Zekere kameraden die tegen de stelling van Spaak waren gekant, hebben hem op deze vergadering in het licht van de feiten der laatste dagen huide gebracht.

Het bureau zette vervolgens alleen zijn besprekingen voort. Volgende mededeling werd te 8 uur aan de pers verstrekt.

(Zie vervolg blz. 5)

Bandiet belegerd in een hotel te Parijs

HIJ SCHIET EEN AGENT NEER EN PLEEGT ZELFMOORD

Te Parijs liep een ke el, gewapend met een revolver, verscheidene hotels af, op zoek naar zijn z.gezegde ontrouwe vriendin.

Toen hij in een hotel aan de rue de Vannes was binnengedrongen, zetten talrijke politieagenten hem achterna. De kerel, zich gevangen ziende, schoot een der agenten, zekeren Le oy, neer. De dader barricadeerde zich in een kamer, waar hij weldra werd belegerd en bestookt. Na korten tijd weerkloek een schot. De bandiet had zelfmoord gepleegd.

EEN NIEUW POSTCHECKGEBOUW TE BRUSSEL

De groote uitbreiding door den postcheckdienst genomen, heeft het bevoegd de departement genoopt tot het bouwen te Brussel van nieuwe lokalen waar alle afdelingen zullen ondergebracht worden. Hierboven een kijk op de plaats waar het nieuw postcheckgebouw verrijzen zal.

WERKLOOZENBETOOGING TE LONDEN

Een snapshot van de reletjes die zich aan het Victoria-station te Londen voordeden tusschen politie en werklozen, die bij het vertrek van Chamberlain naar Rome, betoogden door meer menscheijkheid en rechtvaardigheid zoowel op binnenlandsch als op buitenlandsch gebied.

... ..

S. M. Vooruit

De S. M. VOORUIT biedt hare vrouwelijke leden een gezellig samenzijn aan ter gelegenheid van het nieuwe jaar

KOFFIE MET BOTERKOEKEN ZAL GRATIS AANGEBODEN WORDEN
in de volgende wijklokalen

ZATERDAG, 14 JANUARI. TE 16 UUR :

RABOT	Spreekster :	DE BAETS MAD.
HEUVELPOORT	Spreekster :	DE WILDE M.
LEDEBERG	Spreekster :	FOOLS L.
BRUGSCHEPOORT	Spreekster :	VAN MEENEN J.
MUIDE	Spreekster :	DE BEER J.
MIDDENSTAD	Spreekster :	HANTSON L.
PLEZANTE VEST	Spreekster :	NACHEZ GEORGES
WERKERSWELJIN	Spreekster :	VERCAMMEN RU.

NORTHURD en ZWILINAARDE komen samen op de

HEUVELPOORT.
KONGO, AFRIKALAAN en VOORMUIDE komen samen
op de MUIDE.
NIEUWBRUG en DOK komen bij de MIDDENSTAD
MOLENAARSTRAAT komt bij de PLEZANTE VEST.
ZATERDAG, 14 JANUARI, TE 18 UUR :
CENTRBRUG-CENTER   Spreker: Ach. Van der Heggen

ZONDAG, 15 JANUARI, TE 15 UUR :
FERD. HARDYNS Spreker : **DE BEER J.**
RYHOVELAAN Spreker : **ROELS G.**

ZONDAG, 15 JANUARI, TE 16 UUR :
WONDELGEM Spreekster : **PUYLAERT YV.**

MAANDAG, 16 JANUARI, TE 15 UUR :
GENTBRUGGE-Veldwijk Spreker : **FOOLS L.**
GENTBRUGGE-Arsenaal Spreker : **VAN MEENEN J.**

ZATERDAG, 21 JANUARI, TE 16 UUR :
Dampoort-St. Amandsberg Spreekster : **JACOBS G.**
HEIRNIS en KASTEL komen samen op de DAMPOORT

ZATERDAG, 21 JANUARI, TE 18 UUR :
AKKERGEM-Colpaertsteeg Spreker : **VAN MEENEN J.**

OPGELET !
Verwittig in tijds den lokaalhouder door middel van de kaart die u door uwn broodjetonverkooper zal ter hand gesteld worden.

verwerpt het beheer alle verantwoordelijkheid.

MANNELIJKE LEDEN ZULLEN STRENG GEWEIGERD WORDEN!

HET BEHEER.

VAN ONZE KORRESPONDENTEN

BLANKENBERGE

De nieuwe raad komt bijeen. -- In de

duisternis. -- Groote publieke belangstelling. -- De Vlaamsche nationalisten worden teleurgesteld. -- De leider der Vlaamsche nationalisten doet niet eens zijn mond open.

Er was groote belangstelling vanwege het publiek. Vooral de Vlaamsche Nationalisten zijn in groot getal opgekomen, zeker om te zien welk figuur hun gekozen zouden slaan.

Al de leden van den nieuwen raad, die thans samengeesteld is uit 5 liberalen (Pauwels, Van der Marck, De Wilde, Verbeke en Ver. Mérijx) de 6 stemmen (koncentratie) tegen 5 houdingen (liberalen), tot eerste schepen gekozen.

Mr. De wijcker (Vl. Nat.) werd op zedrige wijze tot tweede schepen gekozen.

De heer Pauwels verwelkomt vermits de eerste raad gemeedelyke woorden de nieuwe en oude raadsleden. Hij ze

Wij bemerken ook enkele van de ex-raadsleden in de zaal.

[illegible]

sluit dat de V. Nat., gekozen op eijpeler wijze, de neten der verkiezingen niet de diende van de stad, daar hij anders tot de sedaflegging niet kon toegelaten worden. Het hart der V. Nat. is niet anders. Vervolgens leggen oud en nieuwgekozenen den gebruikelijken eed af.

Zonder haakken of bozen legenden de V. Nat., wier bijzondere doel het is België kapot te maken, hun eed van geloof en trouw af te leggen. Het is niet anders. Daarop werd overgegaan tot de aanstelling der nieuwe schepenen.

M. Van Slijs (katholiek) werd met

HET SYNDICAAL FESST: *Inter banier*
ONZER GETROUW LEEDN. *Oprijp*
 aanaaste 17 januari te 7 uur 30
 s' avonds, te gemaal
 feest: ter eere onzer getrouwe leedn,
 plaats hebben.

Eer zijn 33 leden textielbewerkers,
 waarsa de meesdaal overhandig
 worden, door de textielcentrale en 8 le-
 den bouwarbeiders, die den wandelstok
 meenemen.

Agende, 28. — D'Haene Alfred, Cour-
 46. Dewoele Kobert, Courbe, 26.
 Geynselck Aphonse, Docteur Mour-
 27. HERSEBALLE STAND. — Cien-
 27 a HERSEBALLE (Maternité). — Cien-
 Sonia, rue de l'Avenir, 75. — Se-
 de l'avenue de la Bourgogne
 (Refuge). — Verscheide Jean, rue de
 Citadelle, 74. a Herseaux (Refuge).
 150. — Rommens Neily, 150.

Hieronder volgen de namen der kameraden waarvoor deze syndykale en sociaalistische lijst werd opgesteld.

Dit feest zal grootzich zijn en waardig van de arbeiders.

De programma wordt verspreid door onze borden.

A! onze veeneigende makkers hebben voor ons liefst de brengen aan ons getrouwe kameraden, door in massa, deel te nemen aan het te hunner eer ingericht feest.

Naar uit feest.

LIJST DER GEPENSIONEERDE VAN DEN TEXTIEL- L'OPPEN CAMILLE MARLIÈRE, 279.
Dhaene Auguste, Falmiers, 67.
Castelain Henri, Av. Mayay, 1.
Sabbatini Louis, 28.
Landesteene Jules, Pyramides, 49.
Lagendecq Achille, J. Jaures, 34.
Boulay Victor, Yvonne Jules, 100.
2. Glorieux Victor, Fabricants, 20.
3. Deswaevae Camille, Risquons-tout, 61.
4. De Weert Albert, 24.
5. Rier Alphonse, Villas, 70.
6. Mores Camille, Christ, 42.
7. Vanpoucke Almè, Coudenberghe, 29.
8. Deyckx Georges, 26.
9. Vandebunderie Alphonse, Cité Em. Vinck 36.
10. Demat Albert, St. Eloi, 16.
Coudenberghe Gustave, 29.
Cattore Gustave, Av. du château, 71.
Claudine, rue de la Prévoyance, 36.
Foiderman André, rue de Courtois, 10.
Garnier Jean, 10.
Huybrechts Albert, 3 ans, Neuve, 4, a Drogues (Belgie).
Loonis Emile, 10.
Mandré Louis, rue de la Prévoyance, 36.
Méghe Mélanie, 77, ans, rue du Bonnet, 42.
Barnabe Marie-Antoniette, 7 ans, rue de la Prévoyance, 36.
Pétreux Louis, 78 ans, rue de la Prévoyance, 36.
Petite Julie, 19, ans, rue de la Prévoyance, 36.
Progers A., 5 ans, rue du Progrès, 41.
Rensée, 78 ans, 70, ans, rue de la Prévoyance, 36.
Verghut Mélanie, 86, ans, (Belgie).

HUWELIJKSAANKONDIGINGEN

Vanlerberghe Joseph, confectionneur, rue de l'Industrie, 29.
Van den Broeck Hendricus, 29.
Man Joseph, chef d'atelier, avec Brabantse, 29.
Selaars Françoise, pousseuse, 29.
Stubbbe, 29.
Stubbbe, 29.
Stubbbe, 29.
Desmet, 29.
Dirrent, 29.
Heide, 29.
Elissen, 29.
Jacques, 29.
Kokke, 29.
Vansteenkiste, 29.
Magda, 29.
Dionysia, 29.
Buysens, 29.
Stal, 29.
Georgien, 29.

Jules, Charpentiers, 17. — Dewaele
Jules, Risquons-tout, 182. — Nuytens
Edmond, Lesse, 34. — Farmer, Lesse,
15. — De Weert, 17. — Demeyne-
mier Alois, Parc der roliers, 5. — Ver-
teler Alphonse, Route, 132. — Van-
dercasteele Arthur, Chaussee des Vallées,
137. — Deryckx, Theopold, Risquons-tout,
1. — Demere Jules, val 12-Luingne. — Her-
man Jules, Bornoville 17-Luingne. —
Vannoutte Joseph, Reuse, 91. — Deco-
niz, Ramez, 181. — Bilswey
Francois, Routelet, 181. — Staelens
Omer, Tranquille, 35. — Delvrière Jo-
seph, Bois, 29. — Vanrobayes Jules,
Chaussee de Meun, 110. — De Weert
Jules, Talleur, 23. — Vannieuwenborgh
François, Tranquille, 83. — Marissal
Jules, Risquons-tout, 254. — Demey Ca-
mille, Bois, 45. — Miron Jean, Avenue
de la Gare, 50. — Vansoudouwer, Ju-
lien, Roubaix, 224. — Sobrie Jérôme,
Matteoli, 58. — Rosseel Charles-Louis,
employé aux Stal Denies, sans pro-
prieté. — Vannhelle Marcel, rattaché
aux Steyvert Marie-Louise, sagesse.

DE TEXTIELARBEIDER

HALFMAANDELIJSCH UITGAVE VAN DE

TEXTIELARBEIDERSCENTRALE VAN BELGIË

DE TEXTIELINDUSTRIE IN NEDERLAND

Een persgesprek met kd. Ringelinck

Tusschen de pauze van de besprekingen in den schoot der Internationale Textielfederatie, waarvan het bureau onlangs te Gent vergaderde, hadden wij de gelegenheid tot een vluchtig persgesprek met kamerad Ringelinck, den Nederlandschen afgevaardigde. En zoo verzamelden wij ten gerieve van onze lezers enkele interessante gegevens, nopens de structuur van de Hollandse textielindustrie.

De voornaamste textielcentra, zoo vertelde kd. Ringelinck, zijn Twente en de achterhoek van Gelderland en Noord-Brabant. Ook trift men nog belangrijke bedrijven te Veenendaal, Leiden, Appeldoorn, Arnhem, Deventer en Breda. Als zelfstandige takken der Nederlandsche textielindustrie kunnen vermeld worden: katoen-, wol-, tricotage-, kunstzijde-, tapijt-, cocos-, jute-, kant-, vitrage- en touwindustrie.

Gij krijgt onmiddellijk een idee van den omvang van het Nederlandsche textielbedrijf bij het overwegen van volgende cijfers: de totale afzet aan katoenen, wollen, en tricotage-goderen in 1935 bedroeg resp. ruim 90 miljoen, 21 miljoen en 40 miljoen gulden.

Welke branche is de belangrijkste?

De katoenindustrie neemt de eerste plaats in en telt talrijke bedrijven die zich afzonderlijk gespecialiseerd hebben. Ook werd er een schepe rationalisatie nagestreefd onder den druk van den Japanschen dumping die onzen afzet in Nederlandsch-Indië en ook elders in gevaar bracht.

Wij hebben trouwens aan deze konkurrentie het hoofd moeten bieden door wijziging van onze produktiemethodes, waarbij een grotere verscheidenheid der produkten werd nagestreefd.

Een maatstaf van het belang van den katoentak? Eind December 1936 bezigde hij 28.700 arbeiders, telde hij 1.250.000 spindels en 51.700 weefgetouwen.

Welke is na de katoen de belangrijkste textieltak?

De wolindustrie die in Tilburg alleen 50 fabrieken telt. Deze nijverheid is evenwel minder op den export gericht dan de katoen en 94 % van de produktie wordt doorgaans door het binnenland opgenomen.

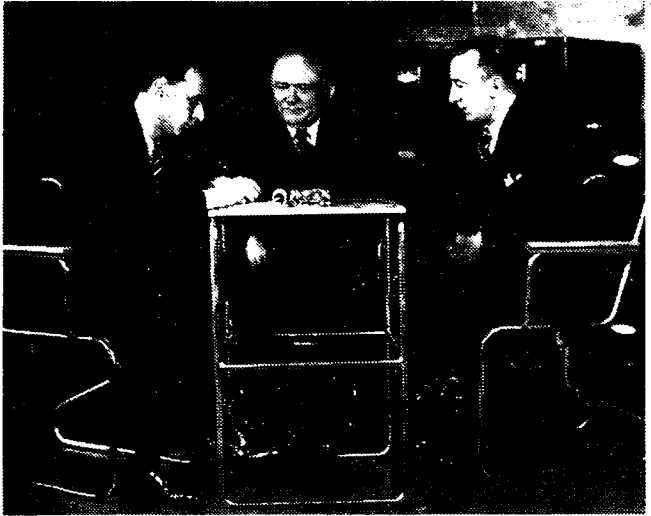
Deze tak schenkt werkgelegenheid aan 12.200 arbeiders, beschikt over 252.000 spindels en 3.760 weefgetouwen.

Dan hebben wij nog de tricotagenijverheid die hoofdzakelijk werkt voor het binnenland die voor de scherpe konkurrentie van het buitenland door middel van konkurrentietingen moet beschermd worden.

En de kunstzijde-industrie?

In dezen tak is een lijn getrokken tusschen de vervaardiging van garens en de weverijen. Deze twee branches staan inderdaad ganich los van elkaar. Speciale kunstzijde-weverijen zijn veelvuldig schaarsch. In de katoenindustrie is de verwerking van kunstzijde-garens aanzienlijk toegenomen, evenals in de wol- en tricotage-industrie. In de kunstzijdefabrieken is de rationalisatie zeer sterk ontwikkeld. De produktie belooft 10 miljoen kg. in hoofdzaak fijn garens.

Tenslotte heeft men nog de tapijtnijverheid die sterk onder de malaise en de vermindering van de algemeene koopkracht heeft geleden; verder de jute-industrie die ook zware moeilijkheden ondergaat; de linnenijverheid die geen al te belangrijke plaats inneemt; de cocosindustrie die nog voor een deel op handwerk is aangewezen en de touwfabrieken, waarvan Gouda een voorname centrum is en waarvan de bedrijvigheid in de laatste jaren ten zeerste is teruggegaan.

Kd. Ringelinck in gesprek met de redakteurs van 'De Textielarbeider'.

rijke plaats inneemt; de cocosindustrie die nog voor een deel op handwerk is aangewezen en de touwfabrieken, waarvan Gouda een voorname centrum is en waarvan de bedrijvigheid in de laatste jaren ten zeerste is teruggegaan.

Ziedaar een overzicht in vogelvlucht van de Nederlandsche textielindustrie die ondanks haar inspanningen van aanpassing natuurlijk af te rekenen heeft met de ontwikkelingen van de wereldkonjunktuur en met de terugslag van de internationale politiek die thans het zakenleven remmen.

Loonsverhoging voor ons textielvolk Aandacht

In onze voorgaande uitgave hebben we aangekondigd, dat ingevolge de toepassing van de loonsvereenkomst, afgesloten in de paritaire comités van de textiel- en brisgoednijverheid van Vlaanderen, de loonen der arbeiders (sters) van genoemde industrieën moeten worden verhoogd.

Deze verhoging bedraagt 2,75 t.h. en moet toegekend worden bij de loonsuitbetaling welke geschiedt na 7 Januari 1939.

We kunnen vandaag aan de belanghebbende werklieden mededeelen, dat de patroonsgroeperingen ons bericht hebben toegezonden, dat de verhoging van 2,75 t.h. zal worden toegepast. Het veranderlijk gedeelte der loonen wordt dus van 8,25 op 11 t.h. gebracht.

De textielbeoefenaars en de werklieden uit de bonnetenijverheid, welke de rechtmatige en kontraktuele verhoging niet zouden hebben ontvangen, moeten zonder verwijl het sekretariaat van hun vakbond inlichten.

De afdelingen der T.A.C.B. staan te hinnen beschikking en zullen zonder draien ingrijpen voor het vrijwaren der rechten van het textielvolk.

Werklieden, waakt op de eerbiediging uwer rechten.

WEET GIJ?

Textielvezels uit turf

Ge kent voorzeker — bij naam althans — turf, die in veengronden wordt opgedolven en die in zekere gewesten als brandstof wordt gebruikt.

Turf dankt zijn samenstelling aan de onbinding van plantendeelen onder bepaalde omstandigheden.

Turf bevat echter slechts een gering gehalte aan vezels, die men kan afscheiden door het droge materiaal met de hand te kloppen of te schudden, ook nog door het machinaal schudzeven. De aldus bekomen vezels worden vervolgens in een klopmolen ontdaan van de nog aanhelevende turfdeeltjes en daarna gekaard.

De reendeering overtreft echter de 10 t.h. van de ruwe vezels niet.

Daardoor komt de vezel niet goedkoop dan vele andere en is op gebied van praktische toepassingen maar weinig terechtgekomen.

In tijden van nood, b.v. in oorlogstijd en vooral in Duitschland, werd beroep gedaan op de turfvezels voor het vervaardigen van verbandwatten, van dekens en van isolatie-korden.

In normale omstandigheden blijft het eenig economische toepassingsveld van de turf echter beperkt tot de fabrieken van turfkarton.

IN DEN KATOENHANDEL

Het gebeurt niet zelden dat gansche ladingen katoen verschoept worden en gedurende maanden in een openbare stapelplaats geborgen blijven, vooraleer de ruwe grondstof den weg vindt naar haar bestemming: de katoenspinnerij. Hierbij een kiekje van een katoenmagazijn.

Bij de aankomst van een ruwe katoenlading wordt voor rekening van den koper de controle uitgeoefend door gespecialiseerde makelaars, die door het onderzoeken van verschillende monsters nagaan of de geleverde kwaliteit werkelijk beantwoordt aan de hoedanigheid in het kontrakt vermeld. Hierbij een kiekje van cotton-controllers aan het werk in een katoenstapelhuis te Le Havre (Frankrijk).

De fabrikatie van vuurvaste weefsels

Uiteraard zijn gewoefels, en textielartikelen in het algemeen, ontvlambaar. Dat is vooral het geval voor loshangende stoffen, gebruikt voor decoratieve doeleinden, alsook voor velums aangewend bij het opmaken van tentoonstellingen, schouwburgdekens, tapijten, en tal van andere toepassingen die vooral in de laatste jaren een buitengewone uitbreiding hebben genomen.

Het is dan ook niet te verwonderen dat de techniek zich terzelfdertijd heeft ingespannen om het brandgevaar te keer te gaan door het aanwenden van zekere procedés die de weefsels weliswaar niet tegen brand bestand maken maar ze ontvlambaar maken t.z. die beletten dat deze stoffen bij het branden vlammen verwekken.

Het vuurvast maken van de weefsels belet in principe dus geenszins de beschadiging of de vernietiging door brand van het produkt. Als praktisch resultaat werd alleen bereikt dat een uitbreiding van het vuur voorkomen wordt.

Waarin het procedé bestaat? De stof wordt in een bijzonder zoutoplossing onder hooge temperatuur gedompeld, oplossing die aan de vezels vastkleven blijft en deze dus van de lucht isoleert.

Terwijl anderzijds de gassen, ontwikkeld door bedoelde zouten, van hun kant vlamdovend zijn.

Doorgaan neemt men in de praktijk vooral zijn toevlucht tot het gebruik van aluin, zekere ammoniumzouten, aluminiumzouten, sulfaten e.a.

Deze zelfstandigheden hebben het voordeel de kleurstoffen van het weefsel niet aan te tasten en dezes andere kwaliteiten ongewijzigd te laten.

Er valt echter op te merken dat deze zouten doorgaans in water oplosbaar zijn. Zoodat, telkens het weefsel gewaschen is, het opnieuw in de vuurvaste oplossing moet gedompeld worden.

KUNSTVEZELS UIT KOLEN EN KALK

De Duitse groep I.G. Farbenindustrie, die zoals men weet, rubber weet te vervaardigen uit kolen en kalk, heeft thans een brevet op punt gesteld waarmee uit dezelfde grondstoffen, een bijzondere soort kunstvezels kan gewonnen worden.

Deze nieuwe vezels zouden, naar het blijkt, weerstandskrachtig tegen de actie van zuren en andere chemische stoffen. Zij zouden dan ook bij voorkeur gebruikt worden voor de vervaardiging van filters.

EEN TEXTIELSPROOKJE

Hoe langs de Leiboorde een vlasland ontstond

Ginder ver in het Oosten, aan de oevers van den Nijl, woonde een wonderschoon prinsesje. Bij dag en bij nacht droomde zij van een prins uit het Westen, waarvan ruizende kooplieden haar zoveel hadden verteld.

Zekeren dag verliet het prinsesje het vaderlijk paleis en trok westwaarts, leunende op den schouder van een trouwen dienaar. Zonder bruidsschat was zij heengegaan. Alleen droeg zij in een zijden tasche op haar borst met 1000 korrels van de plant, die in haar land ieder jaar met gouden rijkdom rijpte: 't blonde vlas.

Maanden reidde zij, over zeeën, over bergen, over heiden en door wouden, tot zij kwam aan een kronkelende rivier. Uitgeput werd zij door een visscher op zijn vlot genomen. En zoo dreef zij naar prins. Hildrik, tegemoet.

't Was leers in de gouw, toen het huwelijk gevierd werd van Hildrik en Byssa, dat jaren van geluk en weelde inluidde. Byssa had de duizend korreltjes lijnzaad gezaaid en weldra stonden de velden blond van den nieuwen kweeksel. Met haar fijne handjes toonde het prinsesje aan 't volk hoe men het vlas moest zaaien, roten en zwingelen, heikelen en spinnen, weven en bleken, en na korte jaren voeren de booten de Leie op en af, trokken zware ossenwagens langs de groote wegen, het kostbare linnen voerend naar de naburige streken.

Toen kwam de oorlog. Strijd ontbrandde tusschen Hildrik en zijn broeder Baldrik, hoofd van de Mandelgouw. Het prinsesje dreef bij Hildrik aan op verzoeking, maar hij, dronken van gerustebier, sloot zijn vrouw in een torenkerker op en trok met zijn volk ten kamp.

In haar kerker zag het prinsesje niets dan immer hetzelfde plekje hemel en hoorde zij slechts de weklachten der vluchtende vrouwen en het gekerm der gewonden... Tenslotte werd Byssa met krankzinnigheid gelagen.

Toen gebeurde een groot wonder. De machtige Goden uit het Oosten hadden medelijden gevoeld met het prinsesje. En over de zandwoestijnen heen en over het Blauwe Meer (de Middellandsche Zee) namen zij Byssa onder hun hoede.

Zekeren nacht, tusschen de sterren heen, zag het volk dat waakte een glinstrende meteor, als een vrouw slepend na zich, reizen van het Westen naar het Oosten. Zoo verdween Byssa. Haar stoffelijk ik keerde terug naar het land van zijn

oorsprong, waar het gebalsemd en bewerktoet en omwonden in linnen doekjes, in een kist van kostbaar hout gelgd werd en begraven dan bij den Pharao, haar vader, onder de groote Pyramide.

Maar in het Leieland bleef haar ontfermde geest zweven. De eene heilf daalde in de Leie neder en schonk aan het water wondere gaven, die het vlas, rotend in zijn schoot, zeel maakten als goud en lenig als zijde. De andere heilf bleef rondwalen op akkers en in wouden en wierp een schrik op de streek. Als een zwarte vrouw liep ze rond, dragend onder haar mantel een

scherp geslepen zwingelmes, vermin-kend met groote hoven de boeren die haar niet, konden zeggen hoe men 't vlas bewerkte.

Naderhand sloop haar wrok in en bleef zij verscholen onder het krepulhout...

Maar als net verleden opnieuw voor haar opdoemt, wordt zij dolgel en stormt zij de Leie op... Dan klau-tert het water de boorden op; dan wordt het vlas hoog opgevoerd en geweldig nedergevoeren in slooten en beken: 't is Byssa, de varende vrouw, die dolgel voortstormt. (Naar 't sprookje voor Vinetje, door Hendrik de Marex.)

IN HET SPOOR DER TECHNIEK

De cocos=vezel

Weet gij dat de lekkere cocos-noot ook in aanmerking komt als textielgrondstof?

Die noot is de vrucht van de cocospalm die voornamelijk groeit in de kuststreken van den Stillen Oceaan.

Om de kern van de noot, bevindt zich een vezelachtige laag. De kern is vrij te maken door de vruchten op harde houten of ijzeren pinnen te slaan, alhoewel hiervoor thans ook speciale machines aangewend worden.

De hulzen met vezels worden dan gedurende langen tijd geroot (10 tot 12 maanden) in diepe putten die bij een waterloop of bij de zee gedolven zijn. Door dit rottingsproces worden de vezels van het andere element losgemaakt.

Na het roten begint men met het ontweven waarbij gebruikt wordt gemaakt van een houten hamer waarmee het aanklevende moes afgeklopt wordt.

Daarna wordt de vezel gewaschen, gedroogd en geklasseerd. De zuivering van de cocozevelden geschiedt ook mechanisch.

EIGENSCHAPPEN

De vezel heeft een roodbruine kleur, is 20-30 cm. lang, is hard en vast, is bijzonder tegen water en vochtigheid bestand en is zeer licht.

De langere vezels worden gebruikt voor het maken van bezzems en borstels; de kortere en fijnere tot het spinnen van garens en korden.

Het cocosgaren wordt nog op zeer primitieve wijze gesponnen waar vrouwen en kinderen aan het werk worden gezet.

Dikwijls wordt ook nog gewerkt met touwslagerswielen. Het spreekt vanzelf dat de toepassingsmogelijkheden in de laatste jaren een mechanisatie van deze bewerking in het leven hebben geroepen.

Wanneer het garen bestemd is tot

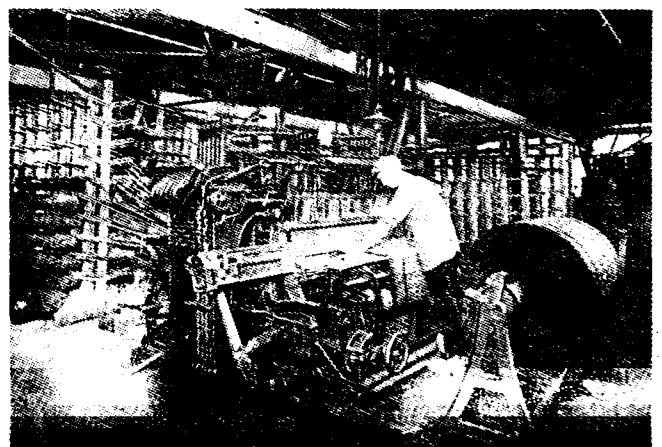
Tros cocosnoten.

weverij-doeleinden en wel voor kleurpatronen dan wordt het in strengen geveerd.

Voor de vervaardiging van cocozevelden (loopers, matten of karpotten) zijn zware weefgetouwen noodig.

Handgeweven cocosmatten (voet- en gevochten matten) worden thans meestal in gestichten en gevangenis- sen gefabriceerd.

De ruige matten (auto- en turnmatten), op alle afmetingen vervaardigd, worden doorgaans nog met de hand geknoopt.

Zwaar weefgetouw voor cocosploppers.

JAPANSCHERHANDELS-TRUCS

Waren onder het merk « Made in Britain »

De Japansche export en deze van de textielwaren in de eerste plaats, onderaast in de laatste maanden de gevolgen van de internationale reakties die over gansch de wereld zijn losgebroken eenzijdig tegen de oorlogsdrijverijen van het land der samourais en anderzijds tegen de gele dumpingsmethodes die sinds geruimen tijd reeds de internationale handelsbelangen aantasten en de sociale positie van de blanke arbeiders in het gedrang brengen.

Om aan dit verweer te ontkomen hebben de Japanners er maar iet nieuws op gevonden, zooals uit de protesten, uitgaande van het Engelsche textielcentrum, Lancashire is gebleken.

De handelskamer van Manchester heeft inderdaad bij den bevoegden minister stappen gedaan en hem nl. gewezen op het feit dat jaarlijks 20 miljoen vierkante meters laken uit Japan in Engeland worden aangevoerd om er gekleurd en afgewerkt te worden. Niet minder dan 92 % van deze hoeveelheid wordt naderland weer uitgevoerd onder het merk: «Made in Britain» en in het bijzonder met bestemming naar Argentinië.

Het inzicht van Japan om den Argentiniërs staal nopens de herkomst van het produkt te misleiden is in het oog springend. Hierbij loopt overigens Lancashire gearst het voordeel van de vervaardigde zijner textielwaren te verliezen.

De betrokkenen hebben er dan ook op aangedrongen dat voortaan alleen de produkten die volledig in Engeland gefabriceerd zijn het merk van Made in Britain, zouden mogen dragen.

Nieuwe toepassingen voor de katoen

De overproduktie van de ruwe katoen — die anderzijds nog te lijden heeft van de konkurrentie van andere en vooral kunstmatige textielvezels — heeft de belanghebbenden steeds nieuwe toepassingen voor de grondstof op te spo en. Zo hebben wij reeds gesproken over katoenbanen, die steeds meer in de V.S. hun verspreiding maken. Thans is men zelfs begonnen met het gebruik van tweedegransbanen te versterken met een katoenlaag. Hiervoor gekocht met 6 à 8 balen katoen per mijl.

Naar verluidt tracht men ook het verweven van katoen voor het maken van matrassen te vulgariseren.

HET SPAANSCHER VOLK LIJDT GEBREK!

Steunt! Steunt regelmatig!

De nood in Spanje is geweldig.

De vrouwen en de kinderen lijden veel gebrek aan levensmiddelen en aan kleding, terwijl de verdedigers der vrijheid — van ons aller vrijheid — op het front hardnekkig weerstand bieden aan de binnenlandse opstandelingen en aan de buitenlandse vrijheidswurgers. De republikeinen houden op bewonderingswaardige wijze stand. Uiteindelijk zullen ze overwinnen. Aan de burgerbevolking — welke op de meest brutale wijze wordt uitgemoord — moet dringend, onmiddellijk en bestendig hulp worden geboden.

TEXTIELBEOEFENAARS,

steeds hebt ge hulp geboden aan de slachtoffers van het fascisme.

Nu, meer dan ooit, doen we beroep op uw solidariteit. Ge moet uw plicht begrijpen en vervullen.

Koopt regelmatig den solidariteitszegel van 1 frank, te verkrijgen bij de geldomhalers en in de burealen van uw vakbond

STEUNT MET MILDE HAND!!

